

1 číslo stojí len 2 hal.

Ročník II.

V Uh. Skalici, dňa 25. júna 1904.

Číslo 26.

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Teslík Uh. Skalica (Szakolcza).

Oknamy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

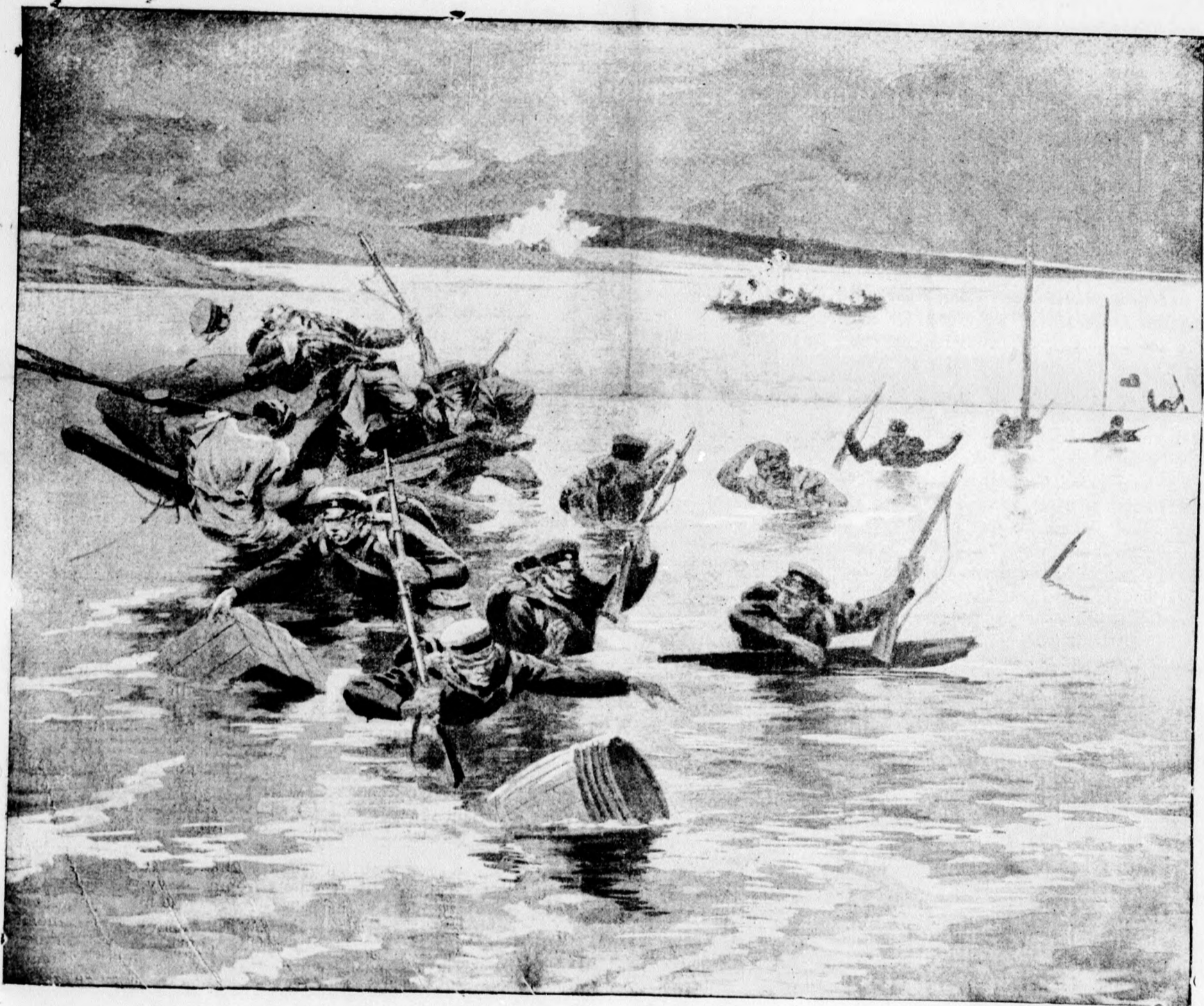
Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

==== Rusko-japonská válka na ďalekom východe. ====

Vidiac Rusi rozloženie japonského vojska, ktoré malo proti nim štvornásobnú presilu, zvolili inú taktiku. Nečakali v pád japonského vojska, ale, zaujali čiaru pri Port-Arture. Ich taktika záležala teda v tom: Isť Japoncom v ústrety tak ďaleko, ako sa to dá a takto oslabiť ustavičnými srážkami japonskú silu tak, aby bola vysilená, kým dôjde do Port-Arturu.

Náš obrázok znázorňuje nám ako Japonci brodia sa cez rieku Jalu.

Čo nám chybuje?

Že ľud náš so dňa na deň viac a viac pokračuje, to musí uznať každý. Roľníctvo naše v poslednom čase veľmi pokročilo a na dosť vysoký stupeň vzdelania sa vyšvihlo s neunavenou prácou a seba vzdelaním, to ukazuje aj spôsob nášho hospodárenia.

Je to vec aj úplne prirodzená. Doba starého, jednoduchého hospodárenia už prestala a nastala nám doba nového hospodárenia, ktoré je síce drahšie, ale aj výnosnejšie. Roľník, keď sa chce dnes udržať, musí kráčať s vekom. Priemysel a roľníctvo sú dnes úplne spojené, všetky moderné vynálezy priemyslové musí roľník použiť ku svojmu prospechu. Roľník má vymeranú každú piacť zeme, a preto jeho daň je vymeraná na krajciar a dane mu neubýva, ale len ešte pribýva.

Keď by naši otcovia z mŕtvých vstali a videli by nás so železnými pluhami a všelijakými strojmi jazdiť, keď by videli spôsob hospodárenia, upotrebenie umelých hnojív, naše triery atď., udivení by sa zastavili.

A vzdor všetkému pokroku a zdokonaľenia hospodárskeho, je jedna vec, ktorá nás ešte vždy veľmi tlačí a tá je, že robíť vieme dobre, zdokonaľujeme sa v každom ohľade, len že výrobky naše nevieme predať, nevieme obchodovať, nemáme žiadneho obchodného ducha, a to je naša najbolestnejšia stránka.

Každý človek si určuje cenu svojho výrobku, remeselník vie, čo začo a po čom môže odpredať, len roľník nenie v stave nič odpredať a cenu si vopred určiť. Pýtam sa vás, skaličkí alebo okolití roľníci, rieknite mi po žňach, po čom budete predávať jačmeň alebo raž?

Ja viem, že žiaden mi nenie v stave dať na otázku túto odpoveď. My roľníci nesmieme obchodovať, sme ako obeť hodeni rozličným priekupníkom, ktorí určujú cenu našich výrobkov dľa ľúbosti. My sadíme repu a cenu nám určí cukrovárnik, my sejeme jačmeň, a cenu toho nám určí pivovárnik, alebo lepšie rečeno, prostriedkujúci obchodník.

A v tomto je naša ohromná škoda, že vzdor tomu, že rozumno hospodárime, všetok ošoh do vašku strčí prostriedkujúci kupec, ktorý sa postaví medzi roľníka a konsumenta.

A preto náprava stavu roľníckeho nepríde skorej, až roľník vyve obchod z ruk úžerníckych, nadobudne si obchodného ducha, a na celom poli bude si sám odpredávať všetky svoje výrobky, slovom roľník bude nielen vyrábateľom, ale aj obchodníkom.

Pokiaľ si toho ducha nenadobudne, bude živorit tak, ako naši malí remeselníci, ktorí bezstarostne nechali nad hlavou svojou utiecť dobu pokroku. Čas utiekol im, oni zaostali a preto všetky reči o zveladení malého priemyslu sú marné a temer žiadneho výsledku nemajú, preto, že naši remeselníci sú i dnes každej novote nepriestupní. Nemajú obchodného ducha, ktorého, keď si my roľníci nezapomáme, tiež sa staneme otrokami kapitalistických továrnikov.

Roľník.

Noviny z blízka i z ďaleka (Dopisy).

— Z Nádása. Nádášski farníci v minulú nedeľu po litániach, milo prekvapili veľkomožného pána farára i ablegáta, Martina Kollára z príležitosti 25-ročného kňazského jubileuma. Z Bolerázu tiež došli niektorí k tejto slávnosti. Jozef Petrovič, rychtár nádášsky v mene farníkov, Štefan Vadovič z Bolerázu v mene slovenského ľudu, Michal Suchan, mládenec a Agneša Hetteš, panna v mene slovenskej mládeže pozdravili pána jubilanta. Rečníci oslavovali veľk. pána farára, jako starostlivého duchovného otca farníkov, vodcu slovenského ľudu, opravdivého priateľa a rodoluba, ktorý

slovom i pismom, obetami a neunavou pracovitostou za ľud slovenský získal si meno nesmrtné v dejepise národa. Prišli mu rečníci zo srdca farníkov a slovenského ľudu, aby mu Boh dal odplatu a posilňoval i na ďalej ku sláve kat. cirkve a slovenského ľudu; aby tie ťažkosti, prenasledovania, ktorými stretá sa so dňa na deň, nezlomily ho, aby z túžby a pobožných modlitieb svojich farníkov a čitateľov čerpal si sily a potechu. Veľkomožný pán farár na dobroprania bol sa vyjadril, že on nepracuje za oslavu svetskú, lež za česť božiu a sv. cirkve, a že z tej povdačnosti, lásky a dôvery, čo dnes prejavovali milí farníci, vidí, že to jadro ľudu slov., ten pobožný kat. ľud slov. pochopuje, čo slúži jeho dobrému, prosil ich, aby sa za neho modlili, jako i on zajtra (20.) pamätať bude na nich vo sv. omši v bazilike ostrihomskej, kde pred 25. rokami bol odbavoval svoje prvotiny kňazské. Pri konci reči Agneša Hetteš odovzdala veľk. pánu jubilantovi krásnu kytku s týmto nápisom: „Na pamiatku 25-ročného kňazského jubileumu — povdační farníci 1879—1904“. Všetci čitelia prajeme mu tiež božského požehnanie, stáleho zdravia. ku zlatému jubileumu. — Poznámam, že slávnosť túto „Kat. Kruh“ náš usporiadal. Jeden prítomný.

— Veľké Leváre. Dlho som mlčal, ale teraz už mi nenie možno, abych sa neozval, abych pravdu neobjasnil, lebo vidím, že už všetko vädne, čo počalo z počiatku veľmi pekne rozkvetáť.

Tovaryšský spolok usilovne spi. Dost. p. dekan! Predseda, vodca, komandujte už raz, hore ku práci; od fašiangov sa slova neprehovorilo v spolku, čo je Slovákom potrebné, čo je mládeži užitočné. Čest výnimkam, že tovaryšská miestnosť je každá nedeľu plná, ale „prázdnoty“.

Čtení údovia spolku tovaryšského, vy sebe, viem, že poviete, čo tam budeme? Prednášky, poučenia to nemá kto, na to majú dost. p. dekan málo času; slovenské zábavy, divadla, spevy, to je zas panslavská agitácia. Pardon! To neslobodno.

Bohužiaľ, veru je to svätá pravda: že dvom pánom človek nemôže slúžiť; aj to je tiež, keď človek chce byť panský, vtedy nemôže byť ľudový. Zároveň aj tomu veľká chyba je, že kto začne, má aj spravovať naďalej; ale splodí na svet a ďalej sa nestarať, to nie je opravdivé presvedčenie, to je veľká ľudská slabosť!

Keď sa človek za voľačo zaujme, musí vtedy mať aj zaujatost a vytrvalost k tomu. U nás panuje najviac len podlizačstvo a potuteľné očerňovanie; keď sa niekto dá do práce, začne pomáhať ľudu, chce ho vytrhnúť zo slepoty a úžeri, keď chce ľud vyzdvihnúť na stupeň vzdelanosti (v ktorej sú Slováci veľmi pozadu), vtedy naň balamutia a očerňujú ho z panslavismu, tak, že musí nádej ztratiť.

Kto za pravdu horí, faleš nemiluje,
Kto za ľudské práva seba obetuje,
Kto nad krivdou biednych slzu vyroní,
Tomu moja pieseň slávu zazvoní.

Jaromir.

— Od Modry. — U nás je veľmi sucho, nikde ani kvapky, iba v hospode „u konička“ je ešte tak, tak vlahy dost. My tu len tak strednú žatvu môžeme očakávať, ak ešte iné nepohody i túto nám nezakazia. Predovšetkým škodila skoro prišla a cez dlhý čas trvajúca suchota, hrdza a sňať, ktoré sa pridaly k povetrnému a suchému počasiu a spolu škodia. — Ako čujem, inde na pr. okolo Trnavy, popršalo, a dajaká náprava sa stala, lež u nás nič. — Pre suchotu zrno raží bude chudé a tenké, avšak lepšie obstála než-li drobné žito a preto i ražná slama je krajšia ako žitná. — Jasenný jačmeň je tiež parádnejší než jarný, tento je až vďaka nízky, krátkoslanný a drobnoklasný. Ovov pre suchotu a podobné vetry a chladné noci tiež veľa trpel a ešte vždy slabý a nízky je a preto menšiu úrodu priniesie ako vlni. Kukurica je zaostalá a nevyvinutá. Zemiaky tiež neuspokojujú, skoršie druhy sú dačo lepšie ako iné. Bob a iné luskoviny suchote dajako vzdorujú. Zahradné plodiny mnoho polievania a popodsádania požadujú. — Lan a konope sa tu málo pestujú a čo je i to len slabé a nízkeho zrastu je. Podobne i repa, či už cukrová lebo na krmu; dážd žiada a zaostalá je. — Lúky priniesly krásne a zdravé seno, ktoré už i svozené je. Pasianky ako na pr. naše pažice, vo veľmi smutnom stave

sú. — Ovocia vzdor suchote a červikom a oprchaniu ešte uspokojúčne bude, obzvláštne jablka, marhulky; sliv je málo, čerešne sú obstojné. Ribizlie predávame židákovi liter za 18 hal. Vinohrady pri dobrom počasi odkvetli a dobrú úrodu slubujú. Filoxera pre prajný zimný čas silno vystupuje a vinice kynozí.

Slovom ako Boh nám nepomôže, zle obstojíme, musíme si spievať:

roztrhaná chalupa —
slnko do nej svieti!

A viete prečo? Však to zas iná pieseň hovori: Keď som nebol doma, stala sa mne škoda. Sobrala mne moju chalupičku voda. Siel som do kostola, prosil som tam Boha, aby mne zas moju chalupičku navrátila voda. Keď som domov prišiel, chalupku som našiel, a to že Boh všemohúci moju prosbu vyslyšal.

Do kostola nie k vôli šatom, frajerom, zo zvyku máme chodiť, lež prosím Pána Boha! My sme už pomalu na Pána Boha zapomenuli, my Pána Boha neprosíme, my len chceme! A na to, že nemáme len chcieť, lež tiež o to, čo chceme, prosit nemyslíme. Veď matka učila nás všetkých modliť: Buď vóla Tvá! Nie naša, ale vóla Božia! Tak, tak.

Inak nič zvláštneho tu, ako že dňa 29. júna, vo stredú ráno o 10. hodine v kláštor-skom kostole peziňskom, bude mať svoje prvotiny novovysvätený kňaz Vitus Krasňanský, bohoslovec rádu oc. Kapucínov.

Anička Kozruchových.

— Vadkert Velavážený pane redaktor! Prijmite moj srdečný pozdrav z ďalekej Vám — novohradskej stolice a odovzdajte ho milým čitateľom „Pokroku“. Doposiaľ mlčal som, bo som bol prácou zahraný a hlavne otupel som sklamaním; veď som sa k pôsobeniu a k práci medzi slovenský ľud chystal a padol som do cudziny, jako keď padne jačmenné zrno na strechu kostola. Teraz ale, keď sa paprsky vysvobodenia ukazujú, s radosťou sa chytám pera, aby som milým čitateľom „Pokroku“ niečo o mojom pôsobení sdělil. Pravda, že vám „Vadkert“ tak asi ťažko ide na jazyk, jako Maďarom „prst“ alebo „krk“. Poviem vám to teda po slovensky: „Divá-zahrada“. Pod týmto však názvom slovenským sa ona ani v mluve neužíva, ani v listinách nenachádza, bo je to úplne maďarská obec vzdor tomu, že celú novohradskú stolicu obývajú Slováci.

Vadkert bola vždy pántvom uhorského primaša a preto jej obyvatelia boli skrze primašov som usadeni Maďari, Polovci a Česi už dľa okolností veku. Posledná kolonizácia bola česká. Vadkerta ešte i teraz vypravujú, jak sa ich predkovia pred sto rokami, Česi s horného a Maďari s dolného konca, vybrali sa ku hradskej, ktorá obec na dve strany delí, a cez hradskú nadávali si do pátravých Maďarov a do smradlavých Čechov. Kto mal pravdu, ja neviem. Ale vo Vadkerte teraz už nevie slovensky nikto. Česi po sebe nezanechali žiadny znak kultúry, iba kadlecký stav, ktorý sa tu menuje: „sátva“ a niekoľko českých mien, ako: Mrekvička, Srenka, Božonik (Boženik), Lánik (Lanik), Pauliček (Pavliček) atď.

Vadkert je asi pol treťá tisícá obyvateľov majúca veľkú obec uprostred úrodnej roviny, na ktorej sa vlny zlatoklasého žita, jako morské vlny húpajú. A mysleli by ste si, že ľud tento je zamožný a blažený. Horkýže. V celej obci je len jedon sedliak bez dlhov, ostatní — trebárs majú ohromné nivy, — sedia v nich až po uši. Prečo? Preto, že kde nenie bázne božej, čistých mravov a pilnej ruky, tam nemôže byť požehnanie. Od 7. apríla nám tu ani nekvaplo: zem je popraskaná a v smáde svojom vysála všetku zeleň jačmeňov tak, že začínajú sa belat bez zrna. Nuž a je to aj div, keď hospodár s oškľivým preklínaním svätých mien Boha, Krista a svätých stáva i lieha. Cudzoložníctvo, alkoholizmus a krivá prisaha je to takmer na každodennom poriadku. Komu by bolo nápadné, že za krátkych desať rokov bola celá obec častými ohňami vypálená. Vlastnými hriechami trestá ich Boh a kameň, ktorý — rúhajúc sa — proti nemu hodili, nazpät padá — im na hlavu.

Lepší už začínajú síce nahliadať, že sa na nich kliatba vlastných hriechov pomstí, radi by sa i hmotne i mravne pozdvihli, lenže — nenie vodcov. Židia sa síce vyskytli za vodcov a nabízajú sa ľudu založiť potravný spolok, práve tak, jak mu založili mliekarský a úverkový spolok, len že im už ani Vadkerta nenie, bo úverkový dere jako ras a na mlie-

garský musia za jeden rok jestvovania od jednej úcastiny 30 korún nadplácať. Práve je tomu mesiac, čo ho pochovali. . . Uč sa z tohoto, slovenský ľud kresťanský, že keď si nezaložíš potravne, úverkové a mliekarské spolky sám, založia ti ich židia tak jako založili tunajšiemu maďarskému ľudu. Potom už si môžeš dať len na skovanie zvonit.

(Dokončenie budúce.)

— **Lokča.** (Oravská stol.). Túžba po náprave po obrodení, po živote kresťanskom po hne massou ľudu hneď ako vznikne o tom nejaký hlas. Živí svedkovia tohoto hlasu sme boli dňa 12. júna, pri našich školských zkuškach. Každý usilovný a za blaho národa pracovitý človek až po smrti dochádza pravého ocenenia, lebo živému svet nerozumie, alebo mu aspoň nechce rozumieť. No my videli sme a poznáme v našej lokčanskej škole dve učebné sily, na ktoré jeden každý občan je hrdý. Tieto šlachetné dve duše blahorodá slečna Irma Solgovič učiteľka a blahorodý p. Jozef Jelenčík, učiteľ a organista konajú vnútornú živú missiu na poli výchovy našich dietok. Nechcem urážať ich skromnosť a preto len vonkajším šírením nášho examentu chcem obecnosť na ich usilovnosť upozorniť. Dňa 12. júna, t. j. v nedeľu, po službách Božích, dôst. p. farár Ondrej Čizmár, predseda škol. stolice pri veľkom počte našej intelligencie a veriacich slávnostnou a oduševňujúcou rečou otvoril zkušku v školskej sieni slečny učiteľky. Po zápalnej reči p. farára vel. p. kaplán a katecheta Florián Tománek, držal zkušku z náboženstva, ktorá sa skvele vydarila, lebo nebolo dieťaťa, ktoré by nebolo vedelo na otázky smeie a zreteľne odpovedať. Ku tomuto prospechu svojou všestrannou usilovnosťou a pozornosťou aj sl. učiteľka prispievala. Poznávam ale ďalej, že len teraz sme boli prevkapaní nad tou úctivosťou dietok, ktorú jej ony preukazovali. Radosť naplnila srdcia naše, vidiac to utešené pismo, slyšiac to obdivuhodné čítanie 6—7-ročných detúreniec! Slovom dietky naše neočakávaný výsledok ukázaly prítomnému obecnstvu. Za čo sláva a vďaka prislúcha našej sl. učiteľke!

Podobné prevkapanie nás čakalo aj v druhej spanilými kvietkami ozdobenej škole p. učiteľa, kde nás žiaci i rečami vítali. Takej zkušky sme ešte nevideli; v I. triede gymnasiálnej nevedia viac, hovorili prítomní intelligenti. Samo sebou sa rozumie, že všetci sme vyslovili vďaka nášmu usilovnému pánu učiteľovi, nech ho Boh živí! Vy však rodičia, ktorí ste sa radovali vašim dietkam; ktorí poznáte význam veľký vnútornej missie vo výchove mládeže, podajte ochotne neunavným učebným silám svoju pomocnú ruku. Takí buďte, aké chcete mať dietky. Kázeň rodičovská a čo by jak prisna bola, keď rodičia žijú v nekázni, pre deti má taký význam, ako výčín každej surovosti. Dobré a ustavičné príklady sú potrebné mládeži, preto, že Boh dal deťom chuťnosť konať všetko, čo vidia druhých konať, tak že keby sa mladému dieťaťu nikdy nič nerozkazovalo a neoznamovalo, len keď ono vidí a počuje, čo iní konajú, zvykne to tiež týmže spôsobom konať. To je nepodvratnou zkušenosťou stvrdené. Preto v dome, kde sú dietky, je treba veľmi veľký pozor dať, aby sa nekonalo nič, čo by bolo proti cnosti. Čiňte takto a vychováte dietky vlasti a národu prospešné. Daj Bože!!

Prítomný na zkuškach.

— **Z Kráľovej a Kermešda.** Asi dva týždne je tomu, čo som dostal do rúk „Pokrok“ a prečítal som ho. Čítal som v ňom, že za horami všade zakladajú „Potravne spolky“, aby mohli z rúk židovských, ako z papule pijavíc, vyviaznúť. Jak pekná a kresťanská myšlienka! Ó, bár by i u nás bolo takého spolku, aby nám kráľovskí židáci páty otrčili! Avšak máme my tu, v Kermešdi jeden kresťanský sklep a krčmu. Krčmár, ktorý je spolu i sklepárom, je poriadny a spravodlivý človek a predsa naše milé ženičky neidú k nemu kupovať, ale so svojimi ťažko získanými halierami podporujú židov. Pýtam sa vás, moje milé a krásne teťky, prečo to robíte!? Myslite si, že ten kresťan nagazduje si tisíce? No, v Kermešdi ešte žiadon sklepár a krčmár nestal sa milliónárom. A potom, keby si i za unovanie a námáhanie voľačo usporil, lepšie je, keď si kresťan voľačo získa, než má žid z grošov kresťanských zbohatnúť! Alebo, čo vám dal niektorý žid utržiť? Pozrite sa len na tých židov a židovské

decká, keď vyjdu v „šábes“ na prechádzku, jak sňahobiele a krvočervené šaty majú na sebe nalepené. To sňahobiele rúcho je vašim potom oprané; ten krvočervený oblek je tou krvou zafarbený, s ktorou ste si vy vaše groše vyrobili. Neobliekajte tie židovské decká tak krásne, veď oni nie sú kresťania. Za horami každá mamička pošle svoje bystré dieťa do potravného spolku, bár pre jakú malú vec, ani tú mizernú zápalku nekúpi u žida. Robte tak aj vy, na spôsob záhorských mamičiek! Pošlite len vaše bystré a ružočervené dietky do kresťanského spolku, oni tam zaletia ako vták a prinesú vám odtiaľ tovar dobrý, kresťanský! Toto radí milým kermešdským a kráľovským mamičkám váš vrelo milujúci

Jozef.

— **Vrbové.** Ctený pane redaktor! Prosim vás, čo je to nového? Doteraz sme my, vrbovskí Slováci, ani nevedeli, že sme na svete, spokojno nás nechali buvičkať naši, „nám nič dobrého neprajúci bratia.“ Naraz udrel na nás hrom, a to len preto, že „Slov. Týždenník“ a „Pokrok“ posledný čas nás začal trochu prebúdzat. Udrel ten hrom do ev. pána rechtora, že vraj neučí deti po maďarsky, že dáva čítať a rozštruje mravno-poučné čítania, a mládencov, na ich žiadosť, vycvičil v niekoľkých slovenských piesňach, ktoré i tak nesriadeno vedeli. Toto je vraj vlastizrada, toto panslavismus a čo ja viem, čo ešte a aký hriech. Mňa ale znepokojujú, že predávam v obchode slov. ľudové časopisy a vysmieľajú ma, že predávam „Pokrok“, ktorý len spolkom ženie vodu na mlyn.

Musia mi veľmi priať, keď posledný raz, keď bola slúžka pre noviny na pošte, mali rozpravku o „Pokroku“; zrejme kukali, či nie je v ňom nejaký nehazafický „prorok.“ Hľa, oni zakazujú, bránia čítať slov. časopisy a oni ich sami chcú čítať. Ja nedbám veru, nech si ho prečítajú, snáď i oni napáchnu tým „pokrokovým duchom“ a nebudú chcieť ľud vo večnej tme nevzdelanosti nechať trčať. Z veľmi vážnej príčiny, radím vám, aby ste naše slov. časopisy nečítali, lebo sa môže s vami taká premena stať, ako s jednou, mne známou 60-ročnou slečnou, ktorá pred rokom ešte dobre slovensky vyprávať nevedela, chválila sa, že jej matka bola maďarkou, lebo sa v Pešti narodila (bár slovenskú matku mala) a hľa, len rok čo číta naše noviny a už videl som ju slzy ronit nad krivdami Slovákov. — Na pošte odkázali mi po slúžke, aby viac pre „Pokrok“ nechodila, lebo že mi ho viac nedajú. Prečo? Či holičského pána slúžneho všemohúca moc siaha až sem do Vrbového? Či prajú môjmu obchodu, keď som ja tak hlúpi, že rozširujem noviny spolkom prajné? S druhej strany zas ma plašia, že ma budú pokutovať za predávanie tých novin, lebo vraj na každej noviny musím mať zvlášť licenciu. Ak by to v skutočnosti pravda bola, tak na moju pravdu, ešte aj na 100 vecí, ktoré predávam, musel by som mať licenciu. Napriek veľkému suchu úrody sa u nás dost dobre ukazujú, aj ovocia bude, bár len miestami, len aby Pán Boh doprial nám úrody tie sobrať, bez všetkých živelných pohrôm, aby sme naše vlastenecké povinnosti, zameškané ex-lex dane poplatiť mohli.

J. K.

Čo nového vo svete.

Hrozná katastrofa new-yorskej lode „General-Slocum“, na ktorej asi tisíc ľudí prišlo o život.

Z New-Yorku došla krátka zpráva o úžasnou nešťastí, ktoré udalo sa na East-Riveri na morskej ťžine, ktorá delí New-York od Brooklynu. New-Yorská nemecká evanjelická nedeľná škola cirkve sv. Marka urobila výlet na parniku „General-Slocum“.

Na výlete zúčastnilo sa asi 2000 osôb, zväčša to deti a rodiny v New-Yorku žijúcich Nemcov. Na lodi bolo veselo. Zrazu ozvaly sa výkriky. Horí! Nastal neopísateľný poplach. Všetko bežalo na palubu, ktorá sa pod ťarchou prevalila a už pri tomto prišlo mnoho ľudí o život. Oheň vznikol v kuchyni, ktorá bola na prednej čiastke lodi. Na ohništi chytila sa masť. Kuchári a kuchárky na miesto toho, aby boly z počiatku nepatrný oheň udusili, vybehli z kuchyne a urobili hrozný krik. V nasledovných okamihoch oheň sa tak širil, že na hasenie nebolo ani pomysleť. Také úžasné výjavy, jako sa tu dialy, nemyslím, že by bol kto videl: Hlavný strojník zhorel na svojom mieste. Silný prúd znemožnil ratovať tých, ktorí hodili sa do mora, člnky, ktoré prišli na pomoc, vylovily veľmi mnoho zhorených

detských mrtvol. Z ratovaných mnohí zblázneli. Dostali vyloviť z vody vyše 560 mrtvol; ranených a popálených je viac sto. Neslýchané nešťastie zapríčinilo v celom New-Yorku veľké zdesenie a hlboký smútok. Pre úžasnú katastrofu zaviedli prísne vyšetrovanie. Kapitána a matroza lodi „Generála Slocuma“ uväznili.

Drobné zprávy.

— **Pt. sberateľom predplatiteľov na „Pokrok.“** Ponevác viac sa razy stalo, že v niektorých okresoch naši sberatelia úradom citovaní boli chceme ich týmto so zákonom obznámiť, aby ho pánu úradníkovi pripomenuli a číslo paragrafu vedeli, aby ho on dlho hľadať nemusel. V roku 1901, číslo 27483 vyšlo ministeriálne nariadenie, ktoré v paragrafe 5. hovorí: Na „Literárne a umelecké diela“ môžu sa predplatky sbierať, odchyluje sa celé toto len od toho, že z roku 1848, XVIII. článok, 45. paragraf hovorí, že pouličný a podomový odpredaj je zakázaný a podlieha pod dozor politickej vrchnosti, ktorá v takomto páde oprávnená je i potrebné poriadky porobiť. Ponevác my časopisy na ulici nepredávame, tedy sa toto na nás vôbec nevzťahuje. Upozorňujeme zároveň vrchnosti, že slová „literárne a umelecké diela“, aby si nebrali len tak úzkoprsne. — Zároveň upozorňujeme pt. odberateľov, by na ulici „Pokrok“ nikomu nedoručovali, aby sme zadosť učinili zákonitej povinnosti. Naše heslo: „Zákon, právo, spravodlivosť!“

— **Dr. Pavel Blaho,** redaktor nášeho časopisu na letnú sezónu odcestoval ako lázeňský doktor do Luhačovic, odkiaľ usilovne rediguje náš „Pokrok“, ako to aj z riadneho vychádzania ct. čitatelia vidieť môžu.

— **Zkuška s vyznamenaním.** Pavel Žiška, urmínsky kaplán, náš rodák, složil dňa 21. júna na viedeňskej universite tretiu zkušku (rigorosum) a sám s vyznamenaním. Vysokoučenému mladíkovi blahoželáme.

— **Smrť.** František Horecký, t. biskup, veľký prepoš prešporskej kapitule a čestný občan nášeho mesta, zomrel v 86. roku veku svojho v Prešporke. Nebohy bol dobrodincom našej chudoby a verný priateľ ľudu skalického. Bol vzorný a príkladný kňaz. Pri jeho pohrabe mesto naše zastupovali Karol Czobori, mešťanosta a dr. Ludvík Okánik, dekan.

— **Kňazské prvotiny.** Mladšiemu kňazstvu sa hojný dorost dostáva z nášeho okolia. Dňa 29. júna bude mať kňazské prvotiny v Chropove Augustín Vavra, novovysvätený kňaz stolice ostrihomskej, a dňa 10. júla v Radimove Ján Sprušanský, novovysvätený kňaz stolice nitrianskej. Daj Bože, by verní otcovia boli ľudu svojho.

— **Zábava.** Kto sa chce výborne zabaviť, nech príde dňa 29. júna odpoľudnia do mestského hájka, kde bude „Kat. Kruh“ vydržiavať skvostnú zábavu. Ako očujeme, mnohí sa chystajú i zo susedných osad, každý hosť bude skvele uvítaný, o rozmanitosti zábavy môže sa každý presvedčiť z pozvánky, ktorá znie nasledujúce: „Kat. Kruh“ v Skalici usporiada vo stredu dňa 29. júna 1904 v mestskom hájku „Veľkú ľudovú slávnosť“ v prospech stavieb fondu kat. domu, na ktorú Vaše blahorodie i s rodinou úctive zve výbor. Programm: 1. Pochod mládeže od pána Gajdáča o pol 5. h. odpol. 2. Koncert a tanečná zábava. 3. V mestskom hájku „Skalický jarmok“ s panorámou a výstavou mliekarských výrobkov (k dostaniu sú syry, podmáslie atď.). 4. Vzduchoplavba. 5. Dostihy v mechoch. 6. O 9. h. večer veľký ohňostroj. Začiatok o 5. h. odpol. Vstupné 50 hal. za osobu. V páde nepriaznivého počasia odbývať sa bude zábava v nedeľu, dňa 3. júla.

Učiteľ, nie sice diplomovaný, ale praktický, s veľmi dobrými vysvedčeniami, vyučňuje sa v maďarskej, slovenskej a nemeckej reči, je aj vo spisbe činný. Hľadá miesto v takej obci, ktorá diplomovaného učiteľa si zadovážiť, alebo dostať nemôže; pôjde i do privátneho domu, alebo na také miesto, z ktorého pre vzdialenosť od obce, nemôžu rodičia svoje dietky do školy posielat a ani školy, ani učiteľa nemajú. Nabídnutie z láskavosti prijme — pod značkou „F. J. D.“ — administrácia tohoto listu.

Kto chce striekať vynuhrady, nech si vypožičia za 30 kr. denne striekačku u Rud. Detonyho v Skalici.

Fiume-Amerika.

Uhor.-americká paroplavba.

Z Fiume do New-Yorku najbližšie pohnú sa nasledujúce parolode:

28. júna „SLAVONIA“, 12. júla „PANNONIA“ a 26. júla „ULTONIA“. Predplatná cena s celým zaopatrením a vo Fiume dva dni zdarma ubytovaním a strovou 180 K. Bezplatné vysvetlenie a predplatky prijíma z poverenia „ADRIE“, uhor. kráľ. paroplavebnej spoločnosti

JOZEF PELLER
Pozsony, Stefánia út 16. szám.

VODOVODY

samečinné i pomocou strojov

pre mestá, obce, veľkostatky, villy, tehelne, továrne a domy súkromné.

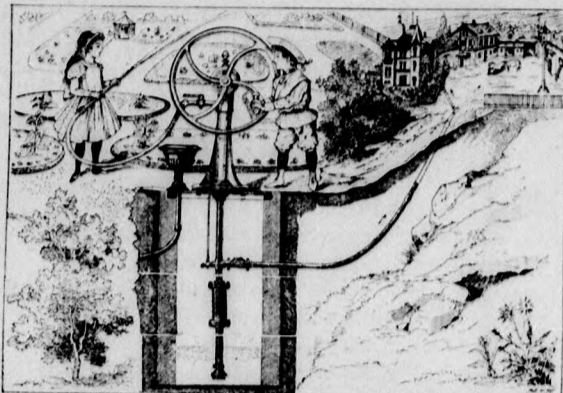
Najlepšie

PUMPY

trvanlivé
a so zárukou
zhotovuje
a zariaďuje

Továrň na
vodovody a
pumpy

JAN VÍTEZ v Přerově (Morava).

CENY MIERNE.

Predbežné výpočty a cenníky zadarmo.

Každá sporivá gazdina

používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docieli tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej kávy.

TOVÁRNE:

v Kolíne a Prostejove, Morava

Mydlo „Palacký“

je najlepši český výrobok.

Práca ľahká
účinnok prekvapujúci!
Prádlo biele ako sníh!

Ján Vilímek,
továrň na mydla v LIPNÍKU,
nad Bečvou. (Morava).

Sviečky

všetkých druhov, ako

kostolné voskové a polo-

voskové, stolné, stearinové

i parafinové, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé

(toilettné), všetky

v najlepšej jakosti dodáva

najľavnejšie

Prvá Královohradecká cis.

kráľ. dvornia továrň

na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Plnáček,

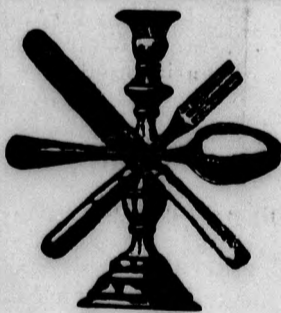
Hradec Králové, Kráľ. České.

Založeno roku 1816.

Solidná česká kresťanská firma.

Cenníky i vzorky zadarmo v franko!

Jedna domáca váha a fľaška pôvodnej francúzskej voňavky zadarmo!

Pri báječne ľavých cenách rozosiľam z môjho bohate zásobného a svetoznámeho skladu, všeobecne obľúbené

**mexické
strieborné
zbožie,**

a síce:

6 kusov stolových nožov z mexického striebra,

6 „ vidličiek z mexického striebra

6 „ ližičiek z mexického striebra

12 „ zvláštných dessertných nožov

6 „ zvláštných dessertných vidličiek

1 polievkovú ližičku z mex. striebra

1 mliečnu

2 elegantné salonné svietniky

Každý objednatel mimo toho obdrží, ako odmenu, jednu presne do 12^{1/2} kg. vážiacu domácu váhu úplne zdarma. Mexické striebro je biely kov, za jeho trvácnosť a zvláštnu jakosť ručím 25-ročnou zárukou. Rozosiľanie prevádzam, buď pri predbežnom

16 kusov, všetko spolu len za 9 zlatých 50 kr.

doposlani peňažného obnosu alebo dobierkou z môjho europejského skladu.

J. Denker, obchodný dom: Bpest, Hernát-u. 54.

Za 3 zlatých 40 kr. dobierkou zašlem jeden 90 cm široký kus spišského plátna na 6 mužských alebo ženských košiel, výbornej jakosti 5-ročnou zárukou; mnohé uznania po ruke.

Za 4 zlatých 50 kr. dobierkou zašlem 3 m. modernej látky, na jeden elegantný mužský oblek. Farba dľa ľúbosti. Vzorky sa neposiľajú.

Za 5 korún zašlem 4^{1/2} kg. (50 kusov) slabšej jakosti šperkoveho mydla, rozličnej farby, jako: ružovej, lalijovej, rezervnej, mliečnej, fialkovej, resedovej, jasmínovej, konvalinkovej posbíerané. Pri predbežnom doposlani peňažného obnosu alebo dobierkou.

Modro oblievané nádoby na varenie. Najjemnejšia výroba. Báječne ľavé ceny. Objednávka na zkúšku, 6 hrnkov na varenie a 6 rajničiek, stojí len 3 zlaté dobierkou.

Jozef Denker,

centrálny obch. dom.

Budapešť, Hernát-uteza 54.